

MADA REIKALAUJA *aukų*

Konstantinas Bogomolovas, įvaizdžio dizaineris ir mados analitikas, Tarptautinio mokyimo centro Bogomolov' Image School vadovas
Ryga, Latvija
www.bogomolov.lv

NET MADOS GENIJAI
KLYSTA, TAČIAU VISADA
ATSIRANDA **AUKOS,**
PASIRENGUSIOS UŽ TAI
SUSIMOKĖTI.

Yra populiarus aforizmas: net mados genijai klysta, tačiau visada atsiranda aukos, pasirengusios už tai susimokėti. Yra priimta, kad žodžių junginį „fashion victim“ (mados auka) pradėjo naudoti amerikiečių dizaineris Oscar de la Renta. Taip jis apibūdino žmogų, kuris taip veikiamas mados pokyčių, jog ši priklausomybė peržengia sveiko proto ribas. Nuo to laiko ir iki šios dienos mes į šį terminą sudedame visas negatyvias reikšmes. Įsivaizduojame karikatūriškus personažus – gana primityvius, neturinčius savo skonio, blizgių ir bukų, nuo galvos iki kojų „atakuojamus“ prekiniais ženklais ir mados vėjais.

Taip, tikriausiai sakoma teisingai, ir, gali būti, mados aukos viso to nusipelno. Tačiau nusprendžiau prisiminti šią temą visai ne todėl, kad mesčiau į jų pusę dar keletą akmenėlių. Priešingai – noriu juos apginti.

Prisiminkite epizodą iš filmo „Tarnybinis romanas“: sekretorė Veročka matuojasi naujus batelius, kuriuos jos viršininė Liudmila Prokofjeva Kalugina charakterizuoja „per daug iššaukiančiais“. Veročkos atsakymas į šią pastabą – „reiškia, geri batai, reikia imti“. Iš esmės toks ir yra pagrindinis mados aukos devizas: paklūstant reikalavimams *must have*, naujoves reikia griebti, ir kuo greičiau – čia ir dabar – kol dar daugumai tai atrodo iššaukiamai, kol tai nepagrįstai brangu. Nes rytoj jau bus vėlu, rytoj viskas išeis iš mados. O į klausimą „Kas šiandien madinga?“ mados auka atsako: „Tai, ko dar niekas nenešioja!“ Juk po dviejų-trijų sezonų Kalugina pasimatuos tuos pačius batus ir pagalvos: „Jie madingi, tokius dabar visi nešioja“, o Veročka pasakys: „Išėjo iš mados, nes juos jaunešioja visi“.

Tačiau yra ir kita šio fenomeno pusė: jeigu ne Veročka, iš kur Liudmila Prokofjeva sužinotų, „ką šiandien nešioja“? Iš dizainerio? Ne, dizaineriai tik siuva sukneles – mada kuria tie, kurie tas sukneles dėvi.

Mano nuomone, mados aukos – tai tie žmonės, kurie pasiduoda avantiūrai ir eksperimentų būdu atveria kitiems kelius naujiems vėjams. Beje, avant-garde – karinis terminas, kuris išvertus iš prancūzų kalbos reiškia „pirmasis būrys“, kuris, rizikuodamas gyvybe, pirmasis įveikia užkardas ir išvalo kelią artilerijai ir kitiems būriams. Fashion victims aukojasi ne veltui – prisimatuodamos naujas, tuo momentu gana abejotinas tendencijas, ir rizikuodamos savo reputacija, jos suteikia mums, mažiau azartiškoms asmenybėms, galimybę rinktis.

Juk mada – tai abipusė imitacija, kad ir kaip mes reaguotume į panašius tvirtinimus. Fenomenas „*Fashion victim*“ visada egzistuos, nes jo pagrindas remiasi dviem viena kitai prieštaraujančioms tendencijomis – norui sekti, ir norui išsiskirti.